

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88

overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

██████████
██████████@overijssel.nl
Zaaknummer 5784380

Gemeente Deventer

██████████
Postbus 5000
7400 GC DEVENTER

Datum	Kenmerk	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
24.06.2020	2020/0157634	1 van 23	3	3 april 2020	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming; ganzenbeheer Deventer

Geachte heer ██████████

U heeft namens 'gemeente Deventer' een aanvraag om een ontheffing/opdracht op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 3 april 2020¹ ontvangen. Op 15 juni 2020 heeft u een toelichting gestuurd op uw aanvraag.² De aanvraag betreft het nemen van faunabeheermaatregelen³ op de Canadese gans, grauwe gans, Indische gans, boerengans en nijlgans in het belang van de 'bescherming van flora en fauna' op locaties⁴ op het grondgebied van de Gemeente Deventer. De ontheffing wordt voor de duur van 5 jaar aangevraagd.⁵ In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Vogelsoorten (art. 3.1 Wnb)

Wij verlenen u een ontheffing voor het vangen en doden van de vogelsoorten in tabel 1.a. Ook verlenen wij ontheffing van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, en nesten van vogels weg te nemen, van de vogelsoorten tabel 1.a:^{6 7}

Tabel 1.a:	vangen	doden	opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
Canadese gans	x	x	x
grauwe gans	x	x	x

¹ EDO-kenmerk 2020/0104302

² EDO-kenmerk 2020/0170544

³ De faunabeheermaatregelen zijn beschreven in tabel 1 van het *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020*

⁴ Deze locaties zijn aangegeven op kaart in bijlage 1. En bijlage 2. van het *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020*

⁵ EDO-kenmerk 2020/0170544

⁶ Op basis van Wnb art. 3.17 lid 1 in relatie met Wnb art. 3.3 lid 1

⁷ Voor verstoring van vogelrichtlijnsoorten is geen ontheffing noodzakelijk; zie Wnb art. 3.1 lid 4 in samenwerking met Wnb art. 3.1 lid 5

Wij verlenen u ontheffing voor het gebruik van de volgende middelen:⁸

- Vangen: vangkooi en (gefokte) lokvogels,^{9 10} vangnetten en vangkraal;¹¹
- Doden: slag-,snij- of steekwapens.¹²

Wij verlenen u ontheffing voor het gebruik van de volgende methoden:¹³

- Vangen: vangen door middel van bijeendrijven in combinatie met één van bovenstaande vangmiddelen;

Wij verlenen u een ontheffing voor het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren. Ook verlenen wij u ontheffing voor het rapen en onder zich hebben van eieren.¹⁴

Het is niet verboden Canadese ganzen of grauwe ganzen onder zich te hebben en te vervoeren omdat ze met behulp van deze ontheffing zijn gevangen.¹⁵

Exoten en verwilderde soorten (Art. 3.18 lid 4.)

Wij verlenen u een opdracht voor het vangen en doden van de vogelsoorten tabel 1.b. Ook verlenen wij opdracht van het opzettelijk vernielen of te beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of nesten van vogels weg te nemen, van de vogelsoorten tabel 1.b:¹⁶

Tabel 1.b	vangen	doden	opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
Indische gans	x	x	x
boerengans / tamme gans / soepgans	x	x	x
nijlgans	x	x	x

Wij verlenen u een ontheffing voor het buiten een gebouw voorhanden hebben van de volgende bij Amvb aangewezen middelen voor het vangen en doden van dieren:¹⁷

- Vangen: vangkooi,¹⁸ vangnetten,¹⁹ en vangkraal.²⁰

De volgende middelen en methoden mag u gebruiken. Daarvoor is geen ontheffing noodzakelijk:

- Het gebruik van slag-,snij- of steekwapens voor het doden.²¹
- Het vangen door middel van bijeendrijven in combinatie met één van bovenstaande vangmiddelen;²²
- Vangen met behulp van een kastval,²³

⁸ Op basis van art. 3.3 lid 5 Wnb, in samenhang met art. 3.9 Bnb art. 3.26 lid 3 Wnb

⁹ Op basis van art. 3.3 lid 5a Wnb in samenhang met art. 3.9 lid 1e Bnb en art. 3.9 lid 2c. Bnb

¹⁰ Op basis van art. 3.3 lid 5a Wnb in samenhang met art. 3.9 lid 1e Bnb en art. 3.9 lid 8a., 8b., 8c., 8d en 8e. Bnb

¹¹ Op basis van art. 3.3 lid 5a Wnb in samenhang met art. 3.9 lid 1f Bnb en art. 3.9 lid 2b. Bnb

¹² Op basis van art. 3.3 lid 5a Wnb in samenhang met art. 3.9 lid 1i Bnb.

¹³ Op basis van art. 3.4 2e lid Wnb, in samenhang met art. 3.1 lid 1 art. 3.9 lid 2b Bnb

¹⁴ Op basis van art. 3.3 lid 1 Wnb in samenhang met art. 3.1 lid 2 en 3 Wnb.

¹⁵ Op basis van art. 3.2 lid 6 Wnb.

¹⁶ Op basis van art. 3.18 lid 1 in samenhang met art. 3.18 lid 4. Wnb

¹⁷ Op basis van art. 3.24 lid 2 Wnb in samenhang met art. 3.25 lid 4a Wnb

¹⁸ Art. 3.10 e. Bnb

¹⁹ Art. 3.10 g. Bnb

²⁰ Art. 3.9 lid 2 sub b. Bnb

²¹ Voor het gebruik van slag-,snij- of steekwapens voor het doden van exoten of verwilderde soorten is geen ontheffing of opdracht noodzakelijk. Dit volgt uit artikel 3.18 lid 4 Wnb

²² Dit volgt uit artikel 3.18 lid 4 Wnb

²³ Een kastval mag zonder ontheffing gebruikt worden, zie: Art. 3.10 c. Bnb

Het is niet verboden exoten en verwilderde soorten onder zich te hebben en te vervoeren.²⁴

Het is verboden gevangen exoten en verwilderde dieren in de vrije natuur uit te zetten.²⁵

Het plangebied waarvoor de ontheffing/opdracht wordt verleend staat in bijlage II,

Het doel van de ontheffing/opdracht is de groei van de ganzenpopulaties in het stedelijk gebied verder inperken en beheersen.

Het wettelijk belang van de ontheffing²⁶ / opdracht²⁷ is:

- ter bescherming van flora of fauna;²⁸

De ontheffing/opdracht wordt verleend voor de periode vanaf de inwerkingtreding van dit besluit en dan voor de duur van vijf jaar na inwerkingtreding van dit besluit.

De motivering voor ons besluit is in bijlage I (overwegingen) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van dit besluit:

- Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer - 2020.

²⁴ Dit volgt uit artikel 3.18 lid 4 Wnb.

²⁵ Op basis van art. 3.34 lid1 Wnb

²⁶ Op grond van artikel 3.18 eerste lid Wnb en artikel 3.10 tweede lid Wnb in samenwerking met artikel 3.8 vijfde lid sub b1°, b.2° en b.3° Wnb. En op grond van artikel 3.10 tweede lid sub d Wnb

²⁷ Op grond van artikel 3.18, vierde lid Wnb in samenhang met artikel 3.17, eerste lid onder a ten vierde (ter bescherming van flora en fauna).

²⁸ In geval van vogels als bedoeld in art. 3.1 Wnb: art. 3.3 lid 4b. sub 4° Wnb

Voorschriften

Wij verbinden aan deze ontheffing/opdracht de volgende voorschriften:

1. *Gemeente Deventer* is als ontheffing/opdracht-houder verantwoordelijk voor het gebruik van de ontheffing/opdracht en de naleving van de voorschriften waaronder zij is verleend. De verantwoordelijkheid van de *Gemeente Deventer* laat onverlet dat de ontheffing/opdracht gebruiker strafrechtelijk kan worden vervolgd bij overtreding van deze ontheffing/opdracht.
2. *Gemeente Deventer* machtigt schriftelijk, de poelier tot gebruik van de lethale middelen en methoden van de ontheffing/opdracht. De poelier handelt in deze op gezag van de *Gemeente Deventer*.
3. Voor het vangen van de vogels volgens deze ontheffing/opdracht mag een kastval of vangkooi gebruikt worden mits daarin de vogel levend gevangen kan worden.
4. Vangkooien voor vogels moeten onder permanent toezicht staan om te voorkomen dat vogels gevangen worden waarvoor geen ontheffing/opdracht gegeven is.
5. De vogels die met deze ontheffing/opdracht gevangen worden dienen zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen 1 uur, na de constatering van de vangst naar de poelier afgevoerd te worden.
6. De met behulp van deze ontheffing/opdracht gevangen exoten en verwilderde soorten mogen niet vrijgelaten of uitgezet worden.
7. De *Gemeente Deventer* moet ervoor zorgen dat de gebruiker van de ontheffing/opdracht een kopie van de door de *Gemeente Deventer* gewaarmerkte ontheffing (besluit en voorschriften) bij zich heeft.
8. Ringen die zich aan de gedode vogels bevinden, moeten met een opgave van plaats en datum van vangst van de betreffende vogels naar het vogeltrekstation (zie: <https://vogeltrekstation.nl/>) gezonden worden.
9. *Gemeente Deventer* dient jaarlijks voor 1 januari schriftelijk opgave te doen (provincie Overijssel t.a.v. het team PD-vergunningen) van hetgeen met behulp van deze ontheffing/opdracht is gevangen, en gedood (het gebruikte middel, de soort, het aantal, en datums).
10. Indien slag-, snij- of steekwapens voor het doden van ganzen gebruikt worden, dient dit door de *Gemeente Deventer* gemeld te worden met opgave van naam en telefoonnummer van de gebruiker. Dit dient de dag voor gebruikmaking gemeld te worden bij: provincie Overijssel (E-mail: HL.v.Gerrevink@overijssel.nl of GA.Botterhuis@overijssel.nl).

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd. De verschuldigde leges zijn:²⁹

Artikel code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.8	In behandeling nemen van een aanvraag om een ontheffing voor het bestrijden van beschermde soorten in het kader van bestrijding van schade, overlast en (voedsel-)veiligheid op grond artikel 3.3, 3.8 en 3.10 Wnb en opdracht op grond van artikel 3.18 Wnb	€ 3.025

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze beslissing, dan kunt u bellen met [REDACTED] op telefoonnummer [REDACTED]

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage I	Overwegingen bij het besluit
Bijlage II	Plattegrond werkgebied van de handeling
Bijlage III	Tabel met overlastlocaties

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Faunabeheereenheid Overijssel;
- Stichting Faunabescherming;
- BIJ12, Unit Faunafonds, t.a.v. de secretaris;

²⁹ https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Overijssel/37873/CVDR37873_16.html

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 - 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

BIJLAGE I Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing/opdracht en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag	8
A1.1	Omschrijving handeling	8
A1.2	Doelstelling van de handeling	10
A1.3	Andere getroffen preventieve maatregelen	11
A1.4	Gegevens over (dreigende) schade	12
A1.5	Wettelijk belang van de handeling	12
A1.6	Verzoek tot ontheffing/opdracht en motivatie	13
A1.7	Periode	13
A1.8	Onderliggende documenten	13
A1.9	Aanvullende gegevens	14
A2	Bevoegdheid	14
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	14
A3	Procedure	14
A3.1	Overeenstemming andere provincie	14
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	14
A4	Toetsingskader soorten	14
A4.1	Wettelijke regels	14
B	TOETSING	15
B1	Inhoudelijke beoordeling	15
B1.1	Uitgangspunten aanvraag	15
B1.2	Toetsing voorkomen van ontstaan (dreigende) schade	15
B1.3	Toetsing treffen van preventieve maatregelen	16
B1.4	Toetsing gunstige staat van instandhouding	17
B1.5	Toetsing gebruikte middelen en methoden	17
B1.6	Toetsing aan wettelijk belang	18
B1.7	Eindconclusie toetsing	19
B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	19
C	Slotconclusie	19
	Bijlage II. PLATTEGROND WERKGEBIED VAN DE HANDELING	20
	Bijlage III. TABEL MET OVERLASTLOCATIES	20

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag

A1.1 Omschrijving handeling

In de bebouwde omgeving van Deventer worden meerdere locaties bewoond door ganzenpopulaties. De gemeente ontvangt steeds vaker klachten van overlast; geluid, poep en agressief gedrag.³⁰

Bij de ontheffingaanvraag heeft de gemeente Deventer het: *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020* gevoegd.³¹

Doelstelling ganzenbeheerplan

Met het ganzenbeheerplan wil de gemeente de groei van ganzenpopulaties in het stedelijk gebied verder inperken en beheersen. De gemeente wil niet alle ganzen uit de woonomgeving weren.

Indien er geen adequate beheermaatregelen worden genomen zal de populatie jaarlijks minimaal verdubbelen. Door beheermaatregelen worden de ongewenste effecten teruggedrongen. Soms gaat het om één soort gans, waarbij een eenduidige aanpak mogelijk is. Op andere locaties om meerdere soorten ganzen (vaak bastaarden) en waarbij vanwege specifieke bescherming de aanpak ingewikkelder is. Het beeld is dat naast de gedomesticeerde grauwe gans de wilde ganzen als Canadese en grauwe gans soorten zijn die steeds meer jaarrond voor overlast zorgen, waar deze voorheen met name vier maanden per jaar neerstreken om te overwinteren. De overlast is met name waar te nemen als de wintergasten zijn blijven hangen en niet meer terugkeren naar hun oorspronkelijke broedgebied, maar hun winterse foerageergebied ook als broedgebied gebruiken. De nazaten van deze uitheemse dieren vermengen zich regelmatig met de gedomesticeerde grauwe gans met als gevolg dat nakomelingen ook jaarrond op locatie blijven en niet meer trekken.

Het beeld van de ganzenpopulaties in de stad is gebaseerd op waarnemingen van de gemeente Deventer en het groenbedrijf. Daarnaast is er een beeld op basis van klachten.

Overlastsituaties

Ondanks gericht nestbeheer door het Groenbedrijf Deventer ontstaan nieuwe overlastsituaties. Op bepaalde locaties is aanvullend of gericht beheer noodzakelijk om verdere groei van de populatie te voorkomen. Op verschillende locaties in de stad kunnen ganzen ongewenste gevolgen/ effecten hebben, zoals:

- **Verkeersonveiligheid:** De populaties vergroten hun verblijfgebied richting de wijk, waarbij ze geregeld verkeerswegen oversteken met het risico te worden aangereden door (gemotoriseerd) verkeer. Zowel mens als dier kunnen hierdoor letsel oplopen.
- **Waterpartijen vervuilen:** De wateren en oevers waar de ganzen verblijven worden gevoed met de uitwerpselen. Een verhoogd risico op blauwalg en besmetting met ziekteverwekkers is het gevolg. Gemeente en waterschap investeren in herinrichting en baggeren van waterpartijen met onder meer als doel de waterkwaliteit te verbeteren. De toename van de ganzenpopulatie heeft een negatief effect op de waterkwaliteit en de getroffen maatregelen. Vanuit dit perspectief stuurt ook het waterschap aan op ganzenbeheer.
- **Aantasting van kwetsbare vegetaties:** Waterplanten en zeldzame flora in en langs natuurlijke oevers, waaronder de orchideeën aan het Stieltjespad in de Vijfhoek, krijgen bijna geen kans. De natte en droge oeverzone wordt namelijk kaal gegeten en plat gelopen door de ganzen. De watervegetatie heeft onder meer een gezonde waterkwaliteit tot doel.
- **Uitwerpselen op gazons en voetpaden:** Gazons worden kaal gegeten. Door de grote hoeveelheid uitwerpselen krijgt het gras geen kans. Daarnaast zijn gazons door de poep niet meer geschikt als speelveld voor kinderen en zijn voetpaden spiegelglad door de uitwerpselen.
- **Geluidoverlast:** In het bijzonder in het voorjaar (balts- en paringstijd) zorgen de ganzen ook 's nachts voor geluidhinder en verstoring van de nachtrust.
- **Ganzen worden overmatig (vaak met brood) gevoerd door burgers:** Dit heeft een negatief effect op het natuurlijk gedrag (van wilde uitheemse ganzen) om na de winter weg te trekken. Wilde

³⁰ Zie bijlage 3 van 'Ganzenbeheer(s)plan Gemeente Deventer'

³¹ Ons kenmerk: 2020/0104302

uitheemse ganzen blijven vervolgens in het gebied met als gevolg dat de populaties alleen maar groter worden. Ook zijn natuurlijke vijanden afwezig waardoor een juiste balans van de populatie afwezig is. De dieren worden overvoerd wat hun gezondheid geen goed doet. Met name brood is te zout voor ganzen om te verteren.

- Agressief gedrag: Door het voergedrag worden de ganzen tammer en brutaler. Ganzen benaderen ook passanten en kinderen die hiervan niet gediend zijn.
- Speelvoorzieningen: kunnen niet meer worden gebruikt door aanwezigheid van uitwerpselen.
- Klachten van sportvissers.
- Verstoren van andere watervogels (eenden).

Inheemse ganzen

Inheemse ganzen zijn een groep die is samengesteld uit de '*gedomesticeerde*' *grauwe gans* en de '*wilde*' *grauwe gans*. De gedomesticeerde grauwe gans (veelal wit, bruin of bont gekleurd), de zogenaamde 'soepganzen', zijn bastaarden. Ontstaan uit kruisingen met de hier inmiddels inheems geworden grauwe gans. Deze nazaten lijken uiterlijk sterk op de (wilde) grauwe gans, maar vertonen hetzelfde gedrag als de boerenganzen. Deze groep ganzen bevindt zich jaarrond in Deventer. Hierna duiden we deze groep aan met '*gedomesticeerde grauwe gans*'.

Daarnaast is er een populatie wilde grauwe ganzen ontstaan die hier als wintergast zijn blijven hangen. Ze brengen hun jongen groot en keren niet meer terug naar hun oorspronkelijke broedgebieden. Dit zijn inheemse vogels. Deze populaties gedragen zich wild en schuw en mijden parken en veroorzaken daardoor meestal geen hinder in de woongebieden (ze vliegen alleen over). Echter wanneer het bewoond gebied voor deze ganzen ook interessant wordt vanwege vegetatie en andere voedselaanbod bestaat de kans op kruisingen met de inheems geworden grauwe gans.

De gedomesticeerde grauwe gans verblijft vaak permanent in een bepaald gebied. De voortplanting van de gedomesticeerde grauwe gans vindt plaats in de stedelijke leefgebieden zoals parken en wijken met water en groenplaatsen, gazons en speelweiden. Zonder beheermaatregelen wordt de populatie steeds groter. Daarnaast kan de aanwezigheid van inheemse ganzen uitheemse ganzen aantrekken waardoor het aantal ganzen uiteindelijk niet meer in balans met de leefomgeving is waarin ze verblijven. Met navolgende effecten tot gevolg.

Uitheemse ganzen

De tweede groep bestaat uit de *Canadese gans* (grote Canadese gans en kleine Canadese gans), *Nijlgans* en *Indische gans*. De Canadese gans is een forse ganzensoort die oorspronkelijk uit Noord Amerika komt. Deze soort is nazaat van ganzen die de afgelopen 200 jaar in Europa voor de jacht uitgezet werden en ontsnapte exemplaren uit dierentuinen en vogelparken. Deze gemakkelijk herkenbare soort komt veelvuldig in Nederland voor en weet zich vooral in natte gedeeltes prima te handhaven. Overigens beschouwt de Wet natuurbescherming de Canadese gans als een 'in het wild levende vogel' als bedoeld in artikel 3.1 lid 1 Wnb (zie ook : Vogelrichtlijn Bijlage II/I), en niet als exoot.

Zowel de Canadese als de *Nijlgans* zijn in de broedtijd territoriaal; ze zijn dan agressief, verjagen inheemse watervogels en als de jongen klein zijn, zijn de dieren ook agressief richting mensen. Met name de Nijlgans is in de broedtijd erg agressief naar andere watervogels. Nijlganzen zijn in Nederland standvogels. Na de broedtijd zwerven ze rond en kunnen ze nog een behoorlijke afstand afleggen. Ook in Europa levende grote Canadese ganzen trekken niet of nauwelijks. In de zomer, vanaf juni tot in september, vormen zich grote groepen ruiende Canadese ganzen op open water (plassen, meren en rivieren). Deze 'ruitrek' is de enige migratie die onze broedvogels ondernemen. Deze groep kan overlast gaan veroorzaken. Deze groep is hierna aan te duiden met 'uitheemse ganzen'.

De Nijlgans en Indische gans zijn niet in de Wet natuurbescherming beschermd omdat het exoten zijn. Voor beide soorten wordt door de gemeente Deventer gestreefd naar een zo groot mogelijke reductie van de populatie.³²

³² *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020 (blz. 4)*

Beheersmethoden

Nestbehandeling

- Een bewezen effectieve methode is nestbehandeling om geboorte te beperken. Het is daarbij van belang dat zoveel mogelijk ganzennesten worden opgespoord en behandeld, zodat er in een latere fase (de ruiperiode) geen ganzen hoeven te worden afgevangen. De eieren worden geschud en/of behandeld met maisolie. Voor een effectieve en diervriendelijke nestbehandeling dient iedere twee weken een ronde langs de locaties c.q. nesten te worden gemaakt. De broedperiode is 28-30 dagen. Door de eieren in het nest te laten houden ganzen hun voortplantingsdrang. Bij volledige uitneming van de eieren beginnen ganzen een nieuwe leg in hetzelfde nest of op een andere locatie. Daarom wordt minimaal één (behandeld) ei achtergelaten waarop nog enige tijd wordt doorgebroed.
- Op zo'n 15 locaties in de bebouwde omgeving vindt nestbeheer door het Groenbedrijf plaats met tot op heden positieve resultaten. Niettemin vindt soms toch nog aanwas plaats, niet alle broedende ganzen c.q. nesten zijn gemakkelijk te vinden of te bereiken en er vliegen ook nieuwe ganzen binnen.

Vangen en verwijderen

- Het vangen, verwijderen en met name het doden van de ganzen kan gevoelig liggen. Wanneer het gedomesticeerde grauwe ganzen betreft kunnen de ganzen voor adoptie worden uitgezet omdat het inheemse ganzen betreft. Echter vaker zal vangen en afvoeren en doden aan de orde zijn omdat het in veel gevallen om wilde ganzen gaat die niet verplaatst mogen worden. Opties voor het doden van ganzen zijn: schieten of het afvoeren voor slacht en consumptie. *Het vangen en afvoeren voor slacht en consumptie heeft de voorkeur van de gemeente.* Ganzen zullen voor de slacht afgevoerd worden naar een erkend poelier.
- Het afschieten van ganzen in de woonomgeving 's nachts met behulp van een demper is een mogelijkheid, maar is risicovol en gevoelig en heeft daarom niet de voorkeur. *De ganzen zullen daarom handmatig moeten worden gevangen.*
- Om de overlast blijvend terug te dringen is op sommige locaties het laten wegvangen van ganzen de beste uitkomst. Hierbij heeft het de voorkeur dat paartjes of ganzenfamilies in zijn geheel weggevangen worden. Ganzen zijn namelijk sociale dieren. Het scheiden van paartjes en families zorgt voor onrust bij de ganzen die overblijven en continue gaan roepen en daarmee voor extra overlast zorgen. De ganzengroepen zijn op enkele locaties dermate groot dat eerst een deel moet worden weggevangen om,
- vervolgens gericht en effectief nestbeheer uit te voeren.
 - In het Frans Mierisplantsoen zijn in 2018 door AKKA's ganzenparadijs ('ganzenfluisteraar') uit Drenthe gedomesticeerde grauwe ganzen verwijderd en vervolgens voor adoptie uitgezet. Dit werkt alleen voor de genoemde ganzensoort. Op andere overlastlocaties gaat het juist om andere soorten (Canadese, Nijlgans en wilde grauwe gans). Hernieuwde aanwas wil de gemeente voorkomen door het nestbeheer hier te intensiveren.
 - Voor locaties met Canadese gans, Nijlgans en grauwe gans ligt het vangen en voor de slacht afvoeren van de ganzen naar een erkend poelier het meest voor de hand.
 - Afschot van de ganzen zal de laatste keuze zijn, maar heeft niet de voorkeur van de gemeente.

De overlastlocaties binnen de gemeente Deventer met het soort ganzen het aantal en de voorgestelde beheersmaatregelen zijn aangegeven in bijlage III van deze ontheffing. Voor de locatie Vijfhoek-Jeurlink zijn de maatregelen in het ganzenbeheerplan verder uitgewerkt (zie blz. 8 en 9).

A1.2 Doelstelling van de handeling

De doelstelling van de handeling is de groei van ganzenpopulaties in het stedelijk gebied verder inperken en beheersen.

A1.3 Andere getroffen preventieve maatregelen

Mogelijkheden die de gemeente (al dan niet met ontheffing) heeft op populaties terug te dringen zijn:

- Ontmoediging door een slimmere inrichting van de habitat;
- verjaging;
- voorlichting.

In eerste instantie wordt geprobeerd de ganzenoverlast terug te dringen door het toepassen van niet lethale preventieve maatregelen. Wanneer dergelijke maatregelen onvoldoende effect hebben, wordt pas overgegaan tot het vangen en uitzetten, of vangen en doden.

Ontmoediging / slimmere inrichting van de habitat

Vijvers en watergangen zijn voor ganzen aantrekkelijk om te verblijven en te broeden. Schoon en rijk water met ondiepe aflopende zandige bodem, grasland binnen bereik voor voedsel, open uitzicht over de vijver, voldoende begroeiing/ bescherming voor de nesten en geen natuurlijke vijanden maken het voor ganzen ideaal om jaarrond te verblijven in de bebouwde omgeving. De volgende inrichtingswerkzaamheden kunnen genomen worden:

- Gras is de voornaamste voedingsbron voor ganzen. Er zijn grassoorten en kruidenmixen die ganzen niet graag op het menu hebben omdat ze voor hen moeilijk te consumeren en/of te verteren zijn. Daarentegen zijn er weer andere grassoorten waar de ganzen duidelijk een voorkeur voor hebben en door slim inzaaien van grassoorten / kruidenmixen kan het grazen van ganzen gestuurd en beïnvloed worden.
- De lengte van het gras is ook bepalend of het op het menu van de gans komt of juist niet. Ganzen hebben baat bij kort gemaaid gras. Met gericht slim maaibeleid kan de gemeente ook dit sturen en beïnvloeden waar en wanneer de ganzen wel of niet grazen.
- Het vrije uitzicht en de toegankelijkheid tussen water en walkant belemmeren zal de aantrekkelijkheid doen afnemen, echter niet door extra rietkragen aan te brengen want dat geeft juist bescherming en materiaal voor nestbouw.
- Steile oeverkanten met een dusdanige oeverdpte dat de ganzen er niet staande kunnen overnachten. Dit staat echter in contrast met het streven naar natuurvriendelijke oevers.
- Te denken valt ook nog aan het plaatsen van wildroosters, hekjes en het wegnemen van broedlocaties.

Realisatie van genoemde maatregelen in de woonomgeving zijn niet eenvoudig en vergen tijd voordat ze effect zullen hebben. Ganzen houden zich niet aan perceelsgrenzen. Mogelijkheden voor aanpassingen in de bestaande inrichting en het beheer zijn naar verwachting vrij gering. Per overlastsituatie zal dit moeten worden verkend.

Verjagen

Er zijn diverse methodes om ganzen te verjagen. Verjaagmethodieken kosten veel inspanning en hebben slechts een tijdelijk effect. Een combinatie en afwisseling van methodes zijn gewenst om een langer effect te bereiken. Bestaande methodes zijn:

- De inzet van een laser. Nadeel: alleen effectief bij donkerte (vlak voor zonsopkomst, - ondergang), verliest effectiviteit bij langere dagen. Heeft mogelijk schadelijke effecten op de ogen van de ganzen; loopt onderzoek naar.
- De inzet van knalwerktuig. Niet bepaald geschikt in de woonomgeving. Werkt slechts enkele uren en vraagt dus herhaling.
- De inzet van een roofvogel/ valkenier. Ook dit verjaagmiddel heeft tijdelijk effect (wel wat langer dan knalwerktuig) en vraagt herhaling en inzetten op wisselende tijdstippen.
- Spannen van wapperende linten en draden. Ook hier treedt na enige tijd gewenning op, vraagt regelmatige verplaatsing.
- Inzet van een roofvogeldrone op afstand bestuurbaar. Hier is nog weinig ervaring mee.

- Menselijke aanwezigheid eventueel met hond.

Het verjagen van de ganzen biedt onvoldoende / geen soelaas; het effect is maar van korte duur, het vergt een intensieve aanpak gedurende het gehele seizoen.

Voorlichting

- Gerichte voorlichting zet bewoners aan tot ander wenselijk gedrag. Dit zal slechts beperkt effect hebben. Op bepaalde locaties (bij parkvijvers) valt te denken aan het plaatsen van informatieborden waarbij op de negatieve effecten van het voederen van dieren wordt gewezen.
- Het voeren van brood aan ganzen is goed bedoeld, maar jonge ganzen krijgen aan hun vleugels groeistoornissen veroorzaakt door de grote hoeveelheid zout die ze moeilijk kunnen verteren. Dit kan ertoe leiden dat ze niet kunnen vliegen en op locatie blijven. Omdat ze minder beweeglijk zijn kunnen ze ook eerder agressief gedrag gaan vertonen. Overtollig brood op de kant en in het water trekt tevens muizen en ratten aan.

A1.4 Gegevens over (dreigende) schade

Langs diverse paden in de wijk Vijfhoek zijn groeiplaatsen van orchideeën bekend. Op deze locaties lijden de orchideeën onder de vraat van de ganzen. Uit flora inventarisaties van de afgelopen jaren is gebleken dat het aantal orchideeën sterk achteruit gaat of de orchideeën verdwenen zijn.

In bijlage 2 van het Ganzenbeheerplan is op kaart te zien dat de orchideeën langs de plekken met ganzen achteruit gaan en sinds 2012 niet meer zijn waargenomen. Het gaat hier om de soorten rietorchis, brede orchis, gevlekte orchis, brede wespenorchis en moeraswespenorchis.

Ganzen hebben een voorkeur voor het opeten van bloemen met een hoge voedingswaarden, waaronder orchideeën.

A1.5 Wettelijk belang van de handeling

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het kader van het volgende wettelijke belang:

- ter bescherming van flora en fauna.³³

Bescherming ganzen tegen onnodig lijden

De huidige ganzenpopulatie (met name locatie Vijfhoek – Jeurlink) veroorzaakt veel overlast. De aanwezigheid van ganzen leidt in toenemende mate tot meldingen, klachten en frustraties bij bewoners en weggebruikers. (zie bijlage 3 Ganzenbeheerplan- Samenvatting klachten en meldingen ganzenoverlast). Bewoners uit de directe omgeving hebben aangegeven dat zij de overlast van de ganzen meer dan zat zijn. De gemeente kan niet meer aan haar zorgplicht voldoen om bestrating, gazons en speelvoorzieningen schoon te houden, geluidsoverlast te bestrijden. De gemeente wordt nalatigheid verweten.

Momenteel voert de gemeente op diverse locaties nestbeheer uit, wat in enkele gevallen niet afdoende blijkt om de overlast weg te nemen. Op deze locaties zijn meer ingrijpende maatregelen nodig namelijk het wegvangen en doden van wilde ganzen. Deze maatregelen zijn enkel toegestaan met een hiervoor verleende ontheffing, waardoor de gemeente tot dusverre beperkt kan handelen. Aangezien er tot op heden geen afdoende acties zijn geweest vanuit de gemeente, en de overlast blijft, *wordt gevreesd dat burgers het recht in eigen hand nemen en de ganzen met alle mogelijke middelen proberen te verjagen*. Dit kan leiden tot onvoorziene en ongeoorloofde situaties. Met een ontheffing kan de gemeente actie ondernemen en gebeurt het vangen en doden op een gecontroleerde wijze en in overeenstemming met de wijze die is vastgelegd in de ontheffing. Hiermee wordt *onnodig lijden van ganzen door verkeerde handelingen van burgers (illegale dodingsmethodes) voorkomen*.

³³ Art. 3.3, vierde lid, onder b. 4°. Wnb.

Bescherming orchideeën

Langs diverse paden in de wijk Vijfhoek zijn *groeiplaatsen van orchideeën* bekend. Op deze locaties lijden de orchideeën onder de vraat van de ganzen. Uit flora inventarisaties van de afgelopen jaren is gebleken dat het aantal orchideeën sterk achteruit gaat of de orchideeën verdwenen zijn. In bijlage 2 van het Ganzenbeheerplan is op kaart te zien dat de orchideeën langs de plekken met ganzen achteruit gaan en sinds 2012 niet meer zijn waargenomen.

Het gaat hier om de soorten *rietorchis*, *brede orchis*, *gevlekte orchis*, *brede wespenorchis* en *moeraswespenorchis*. Ganzen hebben een voorkeur voor het opeten van bloemen, waaronder orchideeën en andere soorten van de rode lijst. Deze bloemen zijn rijk aan voedingsstoffen.³⁴ Zodoende leidt de verwijdering van ganzen tot bescherming van aanwezige orchideeën.

A1.6 Verzoek tot ontheffing/opdracht en motivatie

U vraagt ontheffing aan voor de volgende bij wet beschermde soorten: *Canadese gans* en *grauwe gans*. U vraagt ontheffing aan van het verbod om deze opzettelijk te doden, opzettelijk te vangen,³⁵ nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen of eieren te rapen of onder zich hebben.³⁶ Genoemde ganzensoorten onder zich te hebben en te vervoeren.³⁷

U wilt daarbij gebruik maken van de middelen en/of methoden:

- vangkooi en (gefokte) lokvogels, vangnetten en vangkraal;
- vangen door middel van bijeendrijven in combinatie met een van bovenstaande vangmiddelen;
- doden door middel van slag-, snij- of steekwapens.

U vraagt opdracht aan voor de volgende onbeschermde soorten: *boerengans*, *nijlgans* en *Indische gans*. U vraagt opdracht aan van het verbod om deze opzettelijk te doden door middel van slag-, snij- of steekwapens.

In eerste instantie wordt geprobeerd de ganzenoverlast terug te dringen door het toepassen van nestbeheer op boerengans en nijlgans, ontmoediging door inrichting van het habitat en/of het verjagen van ganzen. Dergelijke maatregelen hebben tot nu toe onvoldoende effect gehad. Gezien de omvang en aard van de klachten die de gemeente ontvangt is het wenselijk de ganzenpopulatie te reduceren tot een aanvaardbaar niveau. Daarom moet overgegaan tot het vangen en uitzetten in opvanginstelling, of vangen en doden (in het geval het wilde ganzen betreft).³⁸

A1.7 Periode

De ontheffing/opdracht wordt aangevraagd voor de duur van vijf jaar.³⁹

A1.8 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:⁴⁰

- Aanvraagformulier Wet Natuurbescherming 2017 (03-04-2020);
- *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer*, Ecogroen, – versie 3 april 2020;
- Machtigingsformulier, Ontheffingsaanvraag aanpak ganzenoverlast gemeente Deventer, 23 maart 2020;
- Ontheffing Faunabeheer ganzen Noord-Brabant, 4 april 2018, kenmerk Z/061222.⁴¹

³⁴ Ontheffing Faunabeheer ganzen Noord-Brabant, 4 april 2018, kenmerk Z/061222 (blz. 4); ons kenmerk: 2020/0170552

³⁵ Art. 3.1, eerste lid

³⁶ Art. 3.1, tweede lid en derde lid

³⁷ Art. 3.2, zesde lid

³⁸ *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer* – versie 3 april 2020 (blz. 9 e.v.)

³⁹ EDO-kenmerk 2020/0170544

⁴⁰ Ons kenmerk: 2020/0104302

⁴¹ Ons kenmerk: 2020/0170552

A1.9 Aanvullende gegevens

Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde handeling vindt plaats op het grondgebied van Overijssel. De handeling valt niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁴². Daarom zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing/opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing/opdracht kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing/opdracht wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁴³ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁴⁴ zijn voor de toetsing relevant.

⁴² Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

⁴³ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁴⁴ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

B TOETSING

B1 Inhoudelijke beoordeling

B1.1 Uitgangspunten aanvraag

De faunabeheermaatregelen die u wilt nemen zijn beschreven in tabel 1 van het *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020*. (zie bijlage III van deze ontheffing)

De locaties zijn aangegeven op de plattegronden in bijlage 1. En bijlage 2. van het *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020*. (zie bijlage II van deze ontheffing)

U vraagt een ontheffing aan voor het opzettelijk vangen en doden van de volgende beschermde vogelsoorten: *Canadese gans* en *grauwe gans*.

Van deze vogelsoorten wilt u ook een ontheffing om de nesten of rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of de nesten te beschadigen of weg te nemen of eieren te rapen of onder zich hebben.

U wilt daarbij gebruik kunnen maken van de middelen en/of methoden:

- vangkooi en (gefokte) lokvogels, vangnetten en vangkraal;
- vangen door middel van bijeendrijven in combinatie met een van bovenstaande vangmiddelen;
- doden door middel van slag-, snij- of steekwapens.

U vraagt ontheffing aan van het verbod om deze opzettelijk te doden door middel van slag-, snij- of steekwapens voor de volgende onbeschermde soorten: *boerengans* en *nijlgans*.

Op 15 juni 2020 heeft u een toelichting gestuurd op uw aanvraag, waarin u aangeeft dat u ook een ontheffing wilt van het verbod om de *Indische gans* opzettelijk te doden door middel van slag-, snij- of steekwapens.⁴⁵

Uit tabel 1 op bladzijde 7 e.v. van het *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer* blijkt dat het totaal aantal ganzen waarop de handelingen betrekking hebben rond de 100 exemplaren betreft.

U geeft aan dat de handelingen uitgevoerd zullen worden door het Groenbedrijf Deventer, en een erkend poelier.⁴⁶

U geeft aan dat de voorgenomen handelingen volgens de aanvraag nodig zijn in het belang van: de bescherming van flora en fauna. Het betreft dan ten eerste de bescherming van de betreffende ganzen tegen onnodig lijden van burgers die het recht in eigen hand nemen en de ganzen zelf gaan verjagen of doden, en ten tweede ter bescherming van zeldzame en kwetsbare flora tegen ganzenvraat. Het betreft dan in het bijzonder orchideeënsoorten zoals: *rietorchis*, *brede orchis*, *gevlekte orchis*, *brede wespenorchis* en *moeraswespenorchis*.

U vraagt de ontheffing aan op basis van het '*Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020*'.

B1.2 Toetsing voorkomen van ontstaan (dreigende) schade

De handelingen wordt aangevraagd vanwege het wettelijk belang: de bescherming van flora en fauna.⁴⁷

Dit betekent dat er (dreigende) schade aan flora en fauna aangetoond moet zijn. De gemeente geeft in haar *Ganzenbeheer(s)plan* het volgende aan:

Flora:

Langs diverse paden in de wijk Vijfhoek zijn *groeiplaatsen van orchideeën* bekend. Op deze locaties lijden de orchideeën onder de vraat van de ganzen. Uit flora inventarisaties van de afgelopen jaren is gebleken

⁴⁵ EDO-kenmerk 2020/0170544

⁴⁶ *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer – versie 3 april 2020* (bijlage 2)

⁴⁷ Zie: art. 3.3 lid 4b. sub 4° Wnb

dat het aantal orchideeën sterk achteruit gaat of de orchideeën verdwenen zijn.⁴⁸ In bijlage 2 van het Ganzenbeheerplan is op kaart te zien dat de orchideeën langs de plekken met ganzen achteruit gaan en sinds 2012 niet meer zijn waargenomen. Het gaat hier om de soorten *rietorchis*, *brede orchis*, *gevlekte orchis*, *brede wespenorchis* en *moeraswespenorchis*.

Ganzen hebben een voorkeur voor het opeten van bloemen, waaronder orchideeën en andere soorten van de rode lijst. Deze bloemen zijn rijk aan voedingsstoffen.⁴⁹

Fauna:

Ganzen in de bewoonde omgeving kunnen verkeersongevallen veroorzaken. Hierbij ontstaat letsel aan de ganzen, wat onnodig lijden veroorzaakt. Bewoners uit de directe omgeving hebben aangegeven dat zij de overlast van de ganzen meer dan zat zijn.⁵⁰ De gemeente kan niet meer aan haar zorgplichten voldoen om bestrating, gazons en speelvoorzieningen schoon te houden, geluidsoverlast te bestrijden en wordt nalatigheid verweten.

Momenteel voert de gemeente op diverse locaties nestbeheer uit, wat in enkele gevallen niet afdoende blijkt om de overlast weg te nemen. Op deze locaties zijn meer ingrijpende maatregelen nodig namelijk het wegvangen en doden van wilde ganzen. Deze maatregelen zijn enkel toegestaan met een hiervoor verleende ontheffing, waardoor de gemeente tot dusverre beperkt kan handelen. Aangezien er tot op heden geen afdoende acties zijn geweest vanuit de gemeente, en de overlast blijft, *wordt gevreesd dat burgers het recht in eigen hand nemen en de ganzen met alle mogelijke middelen proberen te verjagen*. Dit kan leiden tot onvoorziene en ongeoorloofde situaties

Conclusie

(Dreigende) schade aan inheemse wilde flora (*rietorchis*, *brede orchis*, *gevlekte orchis*, *brede wespenorchis* en *moeraswespenorchis*) in de wijk Vijfhoek en aan inheemse wilde fauna Canadese gans en grauwe gans is door de gemeente overtuigend aangetoond.

B1.3 Toetsing treffen van preventieve maatregelen

Onder preventieve middelen (dwz. andere bevredigende middelen) waarvan de Wet stelt dat deze eerst voldoende uitgenut moeten zijn, voordat verjaagd, gevangen of gedood mag worden.

In eerste instantie wordt geprobeerd de ganzenoverlast terug te dringen door het toepassen van niet preventieve maatregelen die zonder ontheffing toegestaan zijn. Wanneer dergelijke maatregelen onvoldoende effect hebben, wordt pas overgegaan tot het vangen en uitzetten, of vangen en doden of nestbehandeling van inheemse soorten. De preventieve maatregelen die Deventer neemt en gaat nemen zijn:

- Nestbehandeling exoten en verwilderde ganzen
- Ontmoediging door een slimmere inrichting van de habitat;
- verjaging;
- voorlichting.

Nestbehandeling

Op zo'n 15 locaties in de bebouwde omgeving vindt nestbeheer van exoten en verwilderde ganzen door het Groenbedrijf van de gemeente plaats. Niettemin vindt soms toch nog aanwas plaats, niet alle broedende ganzen c.q. nesten zijn gemakkelijk te vinden of te bereiken en er vliegen ook nieuwe ganzen binnen. Nestbehandeling van grauwe ganzen en Canadese ganzen is niet mogelijk zonder een ontheffing.

Ontmoediging door een slimmere inrichting van de habitat

Vijvers en watergangen in de bebouwde kom zijn voor ganzen aantrekkelijk om te verblijven en te broeden. Schoon en rijk water met ondiepe aflopende zandige bodem, grasland binnen bereik voor

⁴⁸ *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer* – versie 3 april 2020 (blz. 7)

⁴⁹ Ontheffing Faunabeheer ganzen Noord-Brabant, 4 april 2018, kenmerk Z/061222 (blz. 4); ons kenmerk: 2020/0170552

⁵⁰ *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer* – versie 3 april 2020 (bijlage 3)

voedsel, open uitzicht over de vijver, voldoende begroeiing/ bescherming voor de nesten en geen natuurlijke vijanden maken het voor ganzen ideaal om jaarrond te verblijven in de bebouwde omgeving. Inrichtingswerkzaamheden kunnen worden genomen om de locaties onaantrekkelijk te maken voor ganzen. Echter inrichtingsmaatregelen in de woonomgeving zijn niet eenvoudig en vergen tijd voordat ze effect zullen hebben. Ganzen houden zich niet aan perceelsgrenzen. De mogelijkheden voor aanpassingen in de bestaande inrichting en het beheer zijn naar verwachting vrij gering. In sommige gevallen is het aanpassen van de inrichting onwenselijk vanwege andere belangen.

Verjaging

Er zijn diverse methodes om ganzen te verjagen. Verjaagmethodieken kosten veel inspanning en hebben slechts een tijdelijk effect. In veel gevallen zal het verjagen van ganzen in een deel het probleem verplaatsen naar andere delen van de gemeente Deventer.

Voorlichting

Gerichte voorlichting zet bewoners aan tot ander wenselijk gedrag. Dit zal slechts beperkt effect hebben. Op bepaalde locaties (bij parkvijvers) valt te denken aan het plaatsen van informatieborden waarbij op de negatieve effecten van het voederen van dieren wordt gewezen.

Conclusie

De bovenstaande redelijke en billijke maatregelen om delen van Deventer waar ganzen overlast veroorzaken onaantrekkelijk of onbereikbaar te maken, zijn uitgenut maar onvoldoende effectief gebleken. De preventieve maatregelen zijn volgens ons voldoende uitgenut.

B1.4 Toetsing gunstige staat van instandhouding

Het doden van enkele tientallen exemplaren van de grauwe gans en Canadese gans zal nooit een effect op de gunstige staat van instandhouding hebben. De aangevraagde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd, ze staan niet op de Rode lijst.⁵¹ Het doden van enkele individuen in een jaar van soorten die niet direct in hun voortbestaan bedreigd worden zal de 1%-mortaliteitsnorm nooit overschrijden. Daarmee zal er nooit een effect op de gunstige staat van instandhouding zijn.

Een ontheffing voor het vangen en doden van de aangevraagde vogel en diersoorten kan daarom verleend worden.

Voor exoten en verwilderde soorten geeft de Wet natuurbescherming aan dat het niet noodzakelijk is rekening te houden met de staat van instandhouding.⁵²

Om een vinger aan de pols te houden moet de gemeente Deventer jaarlijks een rapportage aan de provincie overleggen van het aantal gevangen en gedode dieren. Wij leggen dat in voorschrift 9 vast.

B1.5 Toetsing gebruikte middelen en methoden

De gemeente wilt gebruik maken van de middelen en/of methoden om de genoemde ganzen te vangen en/of te doden:

- nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen;
- vangkooi en (gefokte) lokvogels, vangnetten en vangkraal;
- vangen door middel van bijeendrijven in combinatie met een van bovenstaande vangmiddelen;
- doden door middel van slag-, snij- of steekwapens.

⁵¹ Zie voor populatie ontwikkeling de website van Sovon: In Overijssel waren in 2019 tegen de 40.000 Grauwe ganzen (broedvogel) en de populatie groeide de laatste 12 jaar met minder dan 5% per jaar. De Canadese gans staat op de landelijke vrijstellingslijst als soort die gedood mag worden in het gehele land. Er is daardoor al getoetst dat de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is.

⁵² Art. 3.18 lid 4 in samenhang met Art. 3.18 lid 1 en Art. 3.3 lid 4c

Bovengenoemde middelen en methoden zijn effectief en efficiënt in vangen en/of doden van ganzen. Bovengenoemde middelen zijn bij wet toegestaan, en GS kan daarvoor een ontheffing verlenen.

Geen ontheffing nodig

Het is niet verboden Canadese ganzen of grauwe ganzen onder zich te hebben en te vervoeren omdat ze met behulp van deze ontheffing zijn gevangen.⁵³

Het is niet verboden exoten en verwilderde soorten onder zich te hebben en te vervoeren.⁵⁴

De wet geeft aan dat het verboden is gevangen exoten en verwilderde dieren in de vrije natuur uit te zetten.⁵⁵

B1.6 Toetsing aan wettelijk belang

De handelingen wordt aangevraagd vanwege het wettelijk belang: de bescherming van flora en fauna.⁵⁶

De Wet geeft aan dat een ontheffing die faunabeheer op ganzen mogelijk maakt indien daardoor flora en fauna beschermd wordt. In dit geval gaat het om de bescherming van wilde inheemse flora (*rietorchis*, *brede orchis*, *gevlekte orchis*, *brede wespenorchis* en *moeraswespenorchis*) tegen ganzenvraat, en bescherming van ganzen tegen onnodig letsel/lijdens door verkeersongevallen en door ondeskundige verjaagacties van bewoners in wijken van Deventer die ganzenoverlast ondervinden.

Flora:

Langs diverse paden in de wijk Vijfhoek zijn *groeiplaatsen van orchideeën* bekend. Op deze locaties lijden de orchideeën onder de vraat van de ganzen. Uit flora inventarisaties van de afgelopen jaren is gebleken dat het aantal orchideeën sterk achteruit gaat of de orchideeën verdwenen zijn.⁵⁷ In bijlage 2 van het Ganzenbeheerplan is op kaart te zien dat de orchideeën langs de plekken met ganzen achteruit gaan en sinds 2012 niet meer zijn waargenomen.

Ganzen hebben een voorkeur voor het opeten van bloemen, waaronder orchideeën en andere soorten van de rode lijst. Deze bloemen zijn rijk aan voedingsstoffen.⁵⁸

Fauna:

Ganzen in de bewoonde omgeving kunnen verkeersongevallen veroorzaken. Hierbij ontstaat letsel aan de ganzen, wat onnodig lijden veroorzaakt. Bewoners uit de directe omgeving hebben aangegeven dat zij de overlast van de ganzen meer dan zat zijn.⁵⁹ De gemeente kan niet meer aan haar zorgplichten voldoen om bestrating, gazons en speelvoorzieningen schoon te houden, geluidsoverlast te bestrijden en wordt nalatigheid verweten. Aangezien er tot op heden geen afdoende acties zijn geweest vanuit de gemeente, en de overlast blijft, wordt gevreesd dat burgers het recht in eigen hand nemen en de ganzen met alle mogelijke middelen proberen te verjagen. Dit kan leiden tot onvoorziene en ongeoorloofde situaties

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang (ter bescherming van flora en fauna) voldoende is aangetoond.

⁵³ Op basis van art. 3.2 lid 6 Wnb.

⁵⁴ Dit volgt uit artikel 3.18 lid 4 Wnb.

⁵⁵ Op basis van art. 3.34 lid 1 Wnb

⁵⁶ Zie: art. 3.3 lid 4b. sub 4° Wnb

⁵⁷ *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer* – versie 3 april 2020 (blz. 7)

⁵⁸ Ontheffing Faunabeheer ganzen Noord-Brabant, 4 april 2018, kenmerk Z/061222 (blz. 4); ons kenmerk: 2020/0170552

⁵⁹ *Ganzenbeheer(s)plan gemeente Deventer* – versie 3 april 2020 (bijlage 3)

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing/opdracht van de verbodsbepalingen voor de genoemde soorten kan in de gemeente Deventer op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Deze ontheffing/opdracht kan op grond van de criteria genoemd in artikel 5.4 van de Wnb worden ingetrokken of gewijzigd.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb⁶⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

Ook dient eenieder bij het gebruik van middelen voor het vangen en doden van dieren te voorkomen dat het dier onnodig lijdt⁶¹.

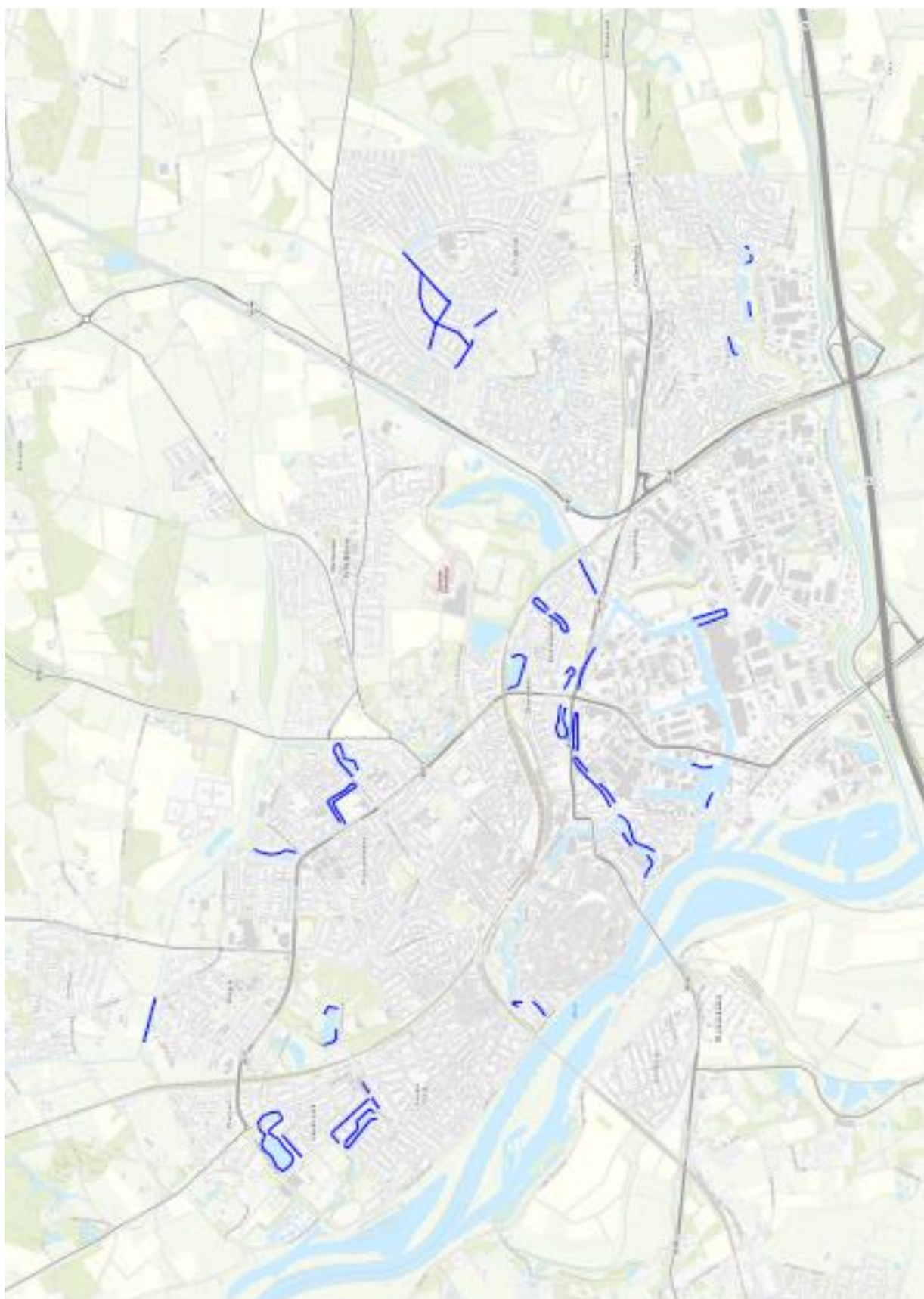
C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing en opdracht voor het vangen en/of doden van de grauwe gans, Indische gans, Canadese gans, soepgans en nijlgans in het gebied van de gemeente Deventer te verlenen.

⁶⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid

⁶¹ Art. 3.24, eerste lid

Bijlage II. PLATTEGROND WERKGEBIED VAN DE HANDELING

Bijlage III. TABEL MET OVERLASTLOCATIES

Locatie	(overlast)situatie	beheer(s)maatregelen
Zandweerd - Van Vlotenlaan - Frans van Mierisplantsoen	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 6 Pekinggeend: 8 Canadese gans: 4 (2 paren) Gauwe gans; 0 In 2018 werd de situatie onbeheersbaar en zijn m.n. mannetjesgans en -eenden verwijderd. Dagelijks bij huis voeren door bewoonster vindt niet meer plaats.	Nestbeheer is hier nu een afdoende maatregel voor de Boerengans en Pekinggeend. In 2018: 3 eieren behandeld. In 2019: 29 eieren Kaapse eend en 15 eieren Boerengans Voor beheersbaarheid is ook nestbeheer Canadese gans wenselijk, vergt ontheffing.
Zandweerd - Jan Luykenkolk	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 4 Canadese gans: 4 (2 paren) Gauwe gans: 0	Nestbeheer is nestbeheer hier nu een afdoende maatregel voor de Boerengans; in 2018: 12 eieren behandeld. In 2019: 10 eieren. Er nestbeheer voor Canadese gans en evt. Gauwe gans gewenst, dit vergt ontheffing.
Rivierenwijk - Snippelingsdijk Ravalijn	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Canadese gans: 4 (2 paren) Gauwe gans: 0 Boerengans: 0	Er is nestbeheer gewenst, dit vergt ontheffing.
Rivierenwijk - Zwart Waterstraat	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 4 Gauwe gans: 2 (1 paar) Canadese gans: 2 (1 paar)	Nestbeheer is een afdoende maatregel voor de Boerengans Dit is ook wenselijk voor de Canadese en Gauwe gans, dit vergt ontheffing.
Rivierenwijk - Oude Holterkolk	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Gauwe gans: 8 (2 paar) Canadese gans: 2 (1 paar) Boerengans: 0	Voor beheersbaarheid is m.n. nestbeheer gewenst, dit vergt ontheffing.
Rivierenwijk - Hunneperkade	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Canadese gans: 4 (2 paren) Gauwe gans: 0 Gauwe gans: 0	Voor beheersbaarheid is m.n. nestbeheer gewenst, vergt ontheffing.
Rivierenwijk - School	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Canadese gans: 1 (1 paar) Gauwe gans; 0 Boerengans: 6	Voor beheersbaarheid is nestbeheer gewenst, dit vergt ontheffing.
Rivierenwijk - Snippelingsdijk	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Canadese gans: 4 (2 paren) Gauwe gans; 0 Boerengans: 0	Voor beheersbaarheid is nestbeheer gewenst, dit vergt ontheffing.
Rivierenwijk - Handelskade/ Venenplantsoen	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 2 Canadese gans: 0 Gauwe gans; 0	Voor beheersbaarheid is nestbeheer Canadese en Gauwe gans gewenst, vergt ontheffing.

Keizerslanden - Godebaldpark	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 0 Canadese gans: 2 (1 stel) Grauwe gans; 0	Voor beheersbaarheid is m.n. nestbeheer gewenst, dit vergt ontheffing.
Keizerslanden - Boerhavelaan	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 0 Canadese gans: 4 (1 paar) Grauwe gans: 8 (? paren)	Voor beheersbaarheid is nestbeheer Canadese en Grauwe gans gewenst, vergt ontheffing.
Keizerlanden / Nieuwe Plantsoen	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 0 Canadese gans: 4 (1 of 2 paar) Grauwe gans: 6 (2 of 3 paren)	Voor beheersbaarheid is nestbeheer Canadese en Grauwe gans gewenst, vergt ontheffing.
Vijfhoek – Jeurlink e.o. , w.o. Stieltjespad, omgeving Gudriaanpad, Cornelis Lelylaan, Jan Blankenpad, Vijfhoeksweg. Gebied met vijver, sloten, speelveldjes, groenstroken, oevers, woonblokken	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Boerengans: 2 Canadese gans: 6 (3 paren) Grauwe gans: 8 (3 of 4 paren) Er zijn veel klachten van overlast (geluid, poep, agressie, vervuiling speelvelden over het hele seizoen, en m.n. voorjaar en zomer. Langs het Stieltjespad is schade aan orchideeën. De ganzen zwerven in de omgeving rond	Een combinatie van maatregelen is hier noodzakelijk bestaande uit het toepassen van nestbeheer en de verwijdering van een deel van de ganzen tot een beperkte groep/ 1 of 2 families terug te brengen.
Stadscentrum – Boreel - Snippeling - Pothoofd	Soorten ganzen, opname 18-3-2020: Canadese gans: 4 (2 paren) Grauwe gans; 0 Boerengans: 0	Voor beheersbaarheid is nestbeheer Canadese en Grauwe gans gewenst, vergt ontheffing.